

LECTORAAAT

Arbeidsverhoudingen

Hanzehogeschool Groningen

Different Hands: markets for intermediate skills in German, the U.S. and the Netherlands

28 september 2008

Harm van Lieshout
Lector Flexicurtiy
Kenniscentrum Arbeid
Hanzehogeschool Groningen

LECTORAAT

Arbeidsverhoudingen

Hanzehogeschool Groningen

Skills equilibria

- relatie lonen en kwalificaties
- zelfversterkend netwerk van instituties
- markt- en overheidsfalen
- rol associaties van werkgevers en werknemers

LECTORAAAT

Arbeidsverhoudingen

Hanze Hogeschool Groningen

Drie kerntaken sociale partners

- loonvorming
- leerlinglonen
- definitie kwalificaties

Duitsland: high skills equilibrium

- bedrijfstakcao's met hoge lonen nopen tot opleidingsinvesteringen
- lage jeugdlonen alleen voor leerlingen in duale stelsel - maken investeren in opleiding jongeren aantrekkelijk
- geen concurrerende schoolse beroepsopleidingen
- sociale partners stellen opleidingsberoepen en eindtermen vast
- onderhandelingsproces ervaren als belangrijke basis voor latere cao-onderhandelingen
- weinig & afnemende differentiatie kwalificatiestructuur

VS: low skills equilibrium

- bedrijfscao's en non-union sector - sterke loonconcurrentie
- leerlingstelsel klein en andere rol
- leerlinglonen *hoger* percentage van *hogere* benchmark
- schools beroepsonderwijs onderontwikkeld
- geen federale of staatswijde eindtermen
- werkgevers preferen werkervaring boven high school diploma's voor screening
- jongeren dus gedwongen in minder aantrekkelijke baantjes te starten
- hoge mobiliteit op jeugdarbeidsmarkt verhindert weer forse investeringen werkgevers

LECTORAAAT

Arbeidsverhoudingen

Hanzehogeschool Groningen

Nederland: `Duitse' instituties...

- bedrijfstakcao's
- leerlinglonen en stagevergoedingen
- sociale partners ontwikkelen eindtermen voor leerlingwezen en mbo
- belangrijk verschil: in Nederland lage wettelijke minimumjeugdlonen

...maar een divergente ontwikkeling van de jeugdarbeidsmarkt

- D: gering verschil sectorale samenstelling werkgelegenheid onder en boven 25
- 1984: iets groter verschil in Nederland
- 1994: verschil Duitsland teruggelopen maar in Nederland fors gegroeid
- 1994: heel veel Nederlandse jongeren handel en hotels/restaurants

Reflectie

- Actor-centered institutionalism & multi-level governance regimes;
  - Bedrijf is meer rationeel kiezende manager
    - Informatie & certificeringsparadox: VS-D
    - Work organization (leerlingwezen VS-D)
    - Selectie/interne arbeidsmarkten (leerlingwezen VS-D)
  - Associaties hebben verklarende waarde
    - VS bouw lijkt wel op D
    - Associaties niet in plaats van, maar met individuele bedrijven
    - Vb Nederlandse O&O fondsen.